

Consigna la mejor colección de Pensamiento Crítico

Artistes africans lluiten per obrir-se camí a Barcelona

Els creadors que aporten els seus valors a la cultura catalana volen trencar amb les imatges estereotipades de l'immigrant que arriba de pastera i de la mà d'obra poc qualificada

TANIA ADAMINATALIA ARAGUÁ | 03/05/2010 04:25 | Actualizado: 03/05/2010 06:36 | Me gusta 1

¡Sé el primero en comentar!

"Dius Àfrica i sembla tot guerra, tristesa, fam. Però també hi ha gent molt maca, de cor i de pensament", reivindica Anna Nbergue, ballarina de danses tradicionals del Senegal. Com ella, altres artistes del continent intenten obrir-se camí a Barcelona.

El músic guineà Mù lamenta que els artistes africans siguin considerats abans estrangers que artistes. guillem valle

Trenquen amb la imatge estereotipada de l'immigrant africà, de la mà d'obra poc qualificada que arriba de pastera. Formen part d'un circuit no visible a la ciutat, compost per creadors de diferents disciplines: escriptors, músics, pintors, actors o galeristes que s'esforcen a viure del seu art però que, sovint, l'han de compaginar amb altres ocupacions per mantenir-se. El Centre d'Estudis Africans de Barcelona (CEA) els ha donat veu en un documental que mira de mostrar "un grup d'africans que passen desapercibuts al nostre imaginari: els artistes", exposa Sara Losa, una de les artífexs d'Expressions de l'Àfrica Negra a Barcelona, seleccionat pel Barcelona Visual Sound. Complementat per l'estudi Manifestacions artístiques de la Diàspora negreafricana a Barcelona, de caràcter més acadèmic, el projecte retrata una realitat heterogènia.

Agnès Agbotón, escriptora i narradora de contes de Benín que porta més de 30 anys a Barcelona, no entén aquesta invisibilitat dels creadors africans: "Artísticament els més visibles són els músics i, tot i així, costa que se'ls vegi", reflexiona. Ho atribueix, en part, al fet que encara no s'ha assolit prou nivell per comptar amb programacions normalitzades. Des del sector ho corroboren. "No crec que hi hagi cap africà a Barcelona que pugui viure de la seva música durant gaire temps", critica Nino Galissa, cantautor de Guinea Bissau i actualment un dels músics més cotitzats d'Àfrica a la ciutat. Creu que a Barcelona es tendeix "a portar músics de fora, d'Àfrica o França, perquè es pensen que mouran més gent" quan hi ha ocasions, com per exemple les Festes de la Mercè, que permetrien el lluitament dels autòctons. Repta la Generalitat a habilitar un espai perquè toquin. "Fliparies amb la quantitat de músics africans que et pots trobar, amb capacitat d'arrossegar un públic que ja tenen", assegura.

"Quan vaig arribar, fa dècades, no creien que un negre pogués fer teatre"

L'escriptor camerunès Inongo Vi-Makome fa dècades que és a Barcelona i recorda que, quan va arribar, no creien "que un negre pogués fer teatre". Ara les coses han canviat, però "els artistes africans continuen tenint dificultats per trobar el seu espai". El músic guineà Mù celebra viure a la capital catalana, perquè la seva diversitat cultural li ha enriquit l'estil. Especialitzat en instruments de corda, porta a terme una fusió de músiques tradicionals i modernes: reggae, jazz, blues i gospel amb sons afrolatins, orientals i flamencs. Ara bé, Mù

considera que el fet de ser negre i africà influeix en la manera com el públic i els programadors es relacionen amb el seu art. "Primer som estrangers i després artistes, tot i que una cosa no va en detriment de l'altra. Ser estranger no disminueix la teva artísticitat. Picasso vivia a França i era estranger, però era Picasso", exemplifica per donar a entendre el patrimoni que poden malbaratar els prejudicis. L'artista multidisciplinari Xumo va un pas més enllà: "Però l'art africà, que és? ¿Un africà fent art o una cosa predefinida a través d'un estil?", planteja. Una pregunta que repeteix Edith Mbella, galerista camerunesa arribada de París a Barcelona fa més de deu anys.

Pesa la condició d'immigrant?

¿Fins a quin punt ser negre i africà dificulta la professionalització d'aquests artistes? Després de dos anys de treball, des del CEA es respon amb cautela. Segons Sara Losa, l'immigrant ocupa històricament l'espai de l'altre dins la societat catalana i occidental: "Una llarga història de dominació ha cristal·litzat en la incapacitat d'acceptar aquest altre en la seva diferència, si no és sota el prisma de la folklorització", esgrimeix.

"Fliparies amb la quantitat de músics africans que pots trobar"

Un cop realitzat el diagnòstic, el CEA, animat per l'ICUB (Institut de Cultura de Barcelona), es va atrevir amb l'informe Diàlegs cap a la interculturalitat, on s'evidencia que els africans pateixen dificultats afegides per viure de disciplines artístiques. A part, els qui basen el seu treball essencialment en elements de la cultura d'origen són encasellats, segons s'observa. L'informe proposa democratitzar l'accés a l'escenari artístic amb independència de la procedència dels autors, i crear uns cicles integradors que fomentin el coneixement mutu i deixin clar que tothom que hi viu és de la ciutat.

"Thas de sentir català perquè vius aquí, però a la vegada no ets d'aquí ni d'allà", explica Nino, un sentiment freqüent en aquests artistes. "Allà et veuen com un espanyol i aquí com un immigrant subsaharià".

Les bases del canvi

Segons Agnès, la presència de més immigració ha significat una obertura a la qual també contribueix l'increment de les expressions artístiques de l'Àfrica negra a Barcelona. La galerista Edith Mbella posa en paral·lel Barcelona amb la seva experiència a París i observa que el fet d'haver-hi tants països francòfons a Àfrica ha propiciat que a la capital francesa hi hagués tradicionalment més interès mutu. Amb tot, apunta que la situació està canviant a l'Estat i que la nova onada d'immigració africana, amb la constitució de matrimonis mixtos, està posant les bases del canvi.

El públic té les seves expectatives i acostuma a esperar elements folklòrics i tradicionals en els espectacles. Alguns artistes es neguen a deixar-se posar l'etiqueta d'exòtic per comercialitzar la seva feina. És el cas del músic Inongo Vi-Makome, que creu que l'antídote és divulgar els artistes africans que no treballen amb elements artesanals i tradicionals. Ser africà "és molt" i no pot reduir-se només al folklore. Mù també comenta que els africans, per moure's, disposen de circuits per a minories.

Viure de la seva vocació no és fàcil. "Quan un és artista, corre el risc de morir-se de gana, no només els africans", ironitza Agnès Agbotón. I no només a Barcelona: Rukas, dramaturg de Guinea Bissau, comenta les dificultats per fer-se valer en qualsevol part del món. Ell treballa en una institució bancària, i ho compagina amb les arts escèniques, per poder mantenir la seva família". Malgrat les dificultats, els artistes africans perseveren. Volen pintar en el panorama artístic de la seva ciutat, Barcelona.

ANUNCIOS GOOGLE
Depósito IN "la Caixa"
Curso Energías Renovables
Amp Barcelona

Debe iniciar sesión para publicar comentarios. Normas para comentar

¡Sé el primero en comentar!

QUIZÁ TE INTERESE...
TELEVISIÓN Y GENTE
Visto, dicho y oído 03.05.2010
ESPAÑA
Los Bono tienen seis millones en patrimonio
ESPAÑA
Ya no hará falta ir a Tráfico para renovar el carné
TELEVISIÓN Y GENTE
50 supermodelos sin maquillaje... y centenares de críticas
TELEVISIÓN Y GENTE
'La Lore' se destaca en 'Aída'

ANUNCIOS GOOGLE
Trabajo fijo en Barcelona
Certificados Medicos
Abogados Accidentes BCN

LO MÁS...
VIRAL LEÍDO VALORADO COMENTADO
1. TELEVISIÓN Y GENTE
50 supermodelos sin maquillaje... y centenares de críticas
2. ESPAÑA
Los Bono tienen seis millones en patrimonio
3. INTERNACIONAL
El 'narcoempresario' español que entraba en palacio
4. INTERNACIONAL
Aumenta la presión contra la ley de Arizona
5. ESPAÑA
Ya no hará falta ir a Tráfico para renovar el carné

VIÑETAS
Los Caidos
Vergara Ver más viñetas...

BLOGS
DESTACADOS RECIENTES
1. El velo (II)
Por Ángeles Caso
2. Elogio de la necesidad
Por Mario Muchnik
3. ¿Qué hacemos si ETA se rinde?
Por Juan Carlos Escudier
4. Con un español, sobre todo, no critiques el toro
Por Andrea Rodés
5. Dejemos a Najwa en paz
Por Salomé García